

“2017-2021-ci illər üçün qanın bədxassəli xəstəlikləri ilə mübarizə üzrə Tədbirlər Proqramı”nın təsdiq edilməsi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin təklifini nəzərə alaraq, qanın bədxassəli xəstəliklərinin diaqnostikasının və müalicəsinin yaxşılaşdırılması, bu xəstəlikdən əlillik və ölüm hallarının azaldılması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır:**

1. “2017-2021-ci illər üçün qanın bədxassəli xəstəlikləri ilə mübarizə üzrə Tədbirlər Proqramı” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi və digər aidiyyəti dövlət orqanları Tədbirlər Proqramının həyata keçirilməsini təmin etsinlər.

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Artur Rasi-zadə

Bakı şəhəri, 11 noyabr 2016-cı il
№ 447

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
2016-cı il 11 noyabr tarixli 447 nömrəli qərarı
ilə
TƏSDİQ EDİLMİŞDİR

2017-2021-ci illər üçün qanın bədxassəli xəstəlikləri ilə mübarizə üzrə

TƏDBİRLƏR PROQRAMI

1. Giriş

Qanın bədxassəli xəstəlikləri müasir təbabətin ən aktual problemlərindən biridir. Bu aktualıq onların mürəkkəbliyi, sosial əhəmiyyəti, geniş yayılması, ağır klinik gedişi və yüksək ölüm səviyyəsi ilə şərtlənir. Bütün bədxassəli şişlərdən ölüm hallarının 6-10%-ni məhz qanın bədxassəli xəstəlikləri təşkil edir. Bu qrup xəstəliklərin uşaq və gənc yaşlarında bədxassəli şişlərdən ölüm hallarının strukturunda yüksək göstəricilərə (50%-ə yaxın) malik olması

diqqəti cəlb edir. Çox narahatedici amillərdən biri də odur ki, leykozlar yoluxucu xəstəliklərlə yanaşı, 15 yaşa qədər olan uşaqlar arasında ölümün əsas səbəblərindən biridir.

Statistik məlumatlara görə hazırda Azərbaycan Respublikasında 2500-dən artıq xəstə, o cümlədən 300 uşaq qanın bədxassəli xəstəliyi diaqnozu ilə qeydiyyatdadır.

Son illərdə respublikada hematoloji yardım göstərən tibb müəssisələrinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, müasir tibbi avadanlıqlarla təchizatının yaxşılaşdırılması, kadr potensialının gücləndirilməsi nəticəsində qanın bədxassəli xəstəliklərinin diaqnostikası və müalicəsində müəyyən irəliləyişə nail olunmuşdur. Qanın bədxassəli xəstəliklərinin müasir diaqnostikasının əsasını təşkil edən leykemik hüceyrələrin immunofenotipik, sitogenetik və molekulyar-genetik müayinə üsullarının təcrübəyə tətbiqi bu xəstəliklər zamanı hədəf müalicəsinin aparılmasına imkan yaratmışdır.

Hazırkı dövrdə inkişaf etmiş ölkələrdə qanın bədxassəli xəstəliklərinin patogenezinin və şiş hüceyrələrinin bioloji xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi istiqamətində baş vermiş tərəqqi, diaqnostikanın və müalicənin nəticələrinin qiymətləndirilməsinin yeni metodlarının tətbiqi, yeni dərman preparatlarının və müalicə metodlarının istifadəsi bu ağır xəstəlikdən əziyyət çəkən şəxslərin xəstəliyinin proqnozunun əhəmiyyətli şəkildə dəyişdirilməsinə gətirib çıxarmışdır. Son zamanlar qazanılmış nailiyyətlər, əvvəllər mütləq ölümə nəticələnən xəstəliklər kimi qiymətləndirilən qanın bədxassəli xəstəliklərinə olan münasibəti tamamilə dəyişərək, onları sağalmasa mümkün olan xəstəliklərə aid etməyə imkan vermişdir.

Onkohematologiya təbabətin ən çox maliyyə vəsaiti tələb edən sahələrindən biridir. Qanın bədxassəli xəstəliklərinin müalicəsi müasir kimyəvi terapiya proqramları ilə və hədəf terapiyasının tətbiqinə imkan verən innovasion preparatlarla aparılır, sümük iliynin və hemopoetik kök hüceyrələrinin transplantasiyası həyata keçirilir.

Qanın bədxassəli xəstəlikləri ilə xəstələnmənin və bu səbəbdən ölüm hallarının yüksək göstəriciləri, bu xəstəliklərə əsasən əmək qabiliyyəti yaşında olan insanların və uşaqların düçar olması, müayinə və müalicənin xəstələr üçün ağır maddi yük olması bu xəstəlikləri dövlət qayğısı tələb edən sosial əhəmiyyətli xəstəliklər hesab etməyə əsas verir.

“2017-2021-ci illər üçün qanın bədxassəli xəstəlikləri ilə mübarizə üzrə Tədbirlər Proqramı” (bundan sonra - Tədbirlər Proqramı) qanın bədxassəli xəstəliklərin diaqnostikasının və müalicəsinin müasir səviyyəyə çatdırılmasına, bu xəstəlikdən əlillik və ölüm hallarının azaldılmasına yönəlmişdir.

2. Tədbirlər Proqramının məqsədi və əsas vəzifələri

2.1. Tədbirlər Proqramının məqsədi Azərbaycan Respublikasında qanın bədxassəli xəstəliklərinin diaqnostikasını və müalicəsini müasir səviyyəyə çatdırmaqla, bu xəstəlikdən əlillik və ölüm hallarının azaldılmasından ibarətdir.

2.2. Tədbirlər Proqramının əsas vəzifələri aşağıdakılardır:

2.2.1. qanın bədxassəli xəstəliyinə düçar olmuş şəxslərin həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, ömürlərinin uzadılması və tam sağalmalarına nail olunması;

2.2.2. qanın bədxassəli xəstəliklərinin diaqnostikasının təkmilləşdirilməsi və dünya standartlarına çatdırılması;

2.2.3. qanın bədxassəli xəstəliyinə düçar olmuş şəxslərin müalicəsinin müasir standartlara uyğun təşkil edilməsi;

2.2.4. qanın bədxassəli xəstəliyinə düçar olmuş şəxslərin dərman preparatlarına olan tələbatının ödənilməsi;

2.2.5. müasir informasiya texnologiyalarından istifadə etməklə, qanın bədxassəli xəstəliyi üzərində nəzarət sisteminin təşkili;

2.2.6. qanın bədxassəli xəstəliklərinin diaqnostikası və müalicəsi üzrə tibb mütəxəssislərinin hazırlanması və onların peşəkarlığının artırılması.

3. Monitoring və qiymətləndirmə

3.1. Tədbirlər Proqramı üzrə həyata keçiriləcək tədbirlərin əlaqələndirilməsini, monitoringini və qiymətləndirilməsini Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi həyata keçirir.

4. Tədbirlər Proqramının maliyyələşdirilməsi

4.1. Tədbirlər Proqramında nəzərdə tutulan tədbirlər müvafiq illər üzrə Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərində "Səhiyyə" bölməsi üzrə nəzərdə tutulmuş vəsait dairəsində maliyyələşdirilir.

5. Tədbirlər Proqramının həyata keçirilməsindən gözlənilən nəticələr

5.1. Tədbirlər Proqramının həyata keçirilməsindən gözlənilən nəticələr aşağıdakılardır:

5.1.1. respublikada qanın bədxassəli xəstəliklərinin diaqnostikasının yaxşılaşdırılması;

5.1.2. qanın bədxassəli xəstəliklərinə düçar olmuş xəstələrə göstərilən tibbi yardımın təkmilləşdirilməsi;

5.1.3. qanın bədxassəli xəstəliklərinə düçar olmuş xəstələrin ömürlərinin uzadılması, həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, bu xəstəlik nəticəsində baş verən əlillik və ölüm hallarının azaldılması.

6. Tədbirlər Proqramının həyata keçirilməsi üzrə

FƏALİYYƏT PLANI

Sıra №-si	Tədbirlərin adı	İcraçılar	İcra müddəti (illər üzrə)
1	2	3	4
6.1. Qanın bədxassəli xəstəliklərinin diaqnostikası			
6.1.1.	Qanın bədxassəli xəstəliklərinin diaqnostikası üçün avadanlıq və reaktivlərin alınması	Səhiyyə Nazirliyi	2017-2021
6.1.2.	B.Eyvazov adına Elmi-Tədqiqat Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutunda qanyaradıcı orqanların biopatlarnın immu-nohistokimyəvi müayinəsi üsulunun tətbiqi	Səhiyyə Nazirliyi	2017
6.2. Qanın bədxassəli xəstəliklərinin müalicəsi			
6.2.1.	Qan komponentlərinin xəstələrə köçürülməsindən əvvəl şüalandırılmasının tətbiq edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2017
6.2.2.	Qanın bədxassəli xəstəliklərinə düçar olmuş xəstələrə hemopoetik kök hüceyrələrinin transplantasiyasının tətbiq edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2017
6.2.3.	Qanın bədxassəli xəstəliklərinə düçar olmuş xəstələrin sitostatik və innovasion dərman preparatları ilə təmin edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2017-2021
6.2.4.	Qanın bədxassəli xəstəliklərinə düçar olmuş xəstələrin qan komponentlərinə olan tələbatının ödənilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2017-2021
6.2.5.	Qanın bədxassəli xəstəlikləri üzrə tibbi registrin yaradılması	Səhiyyə Nazirliyi	2017-2018
6.3. Kadr hazırlığı			
6.3.1.	Qanın bədxassəli xəstəliklərinin diaqnostikası və müalicəsi üzrə mütəxəssislərin hazırlanması	Səhiyyə Nazirliyi	2017-2021

	(o cümlədən xarici ölkələrdə)		
6.3.2.	Qanın bədxassəli xəstəliklərinə dair metodik vəsaitlərin və elmi ədəbiyyatın hazırlanması	Səhiyyə Nazirliyi	2017-2021
6.3.3.	Qanın bədxassəli xəstəlikləri üzrə mütəxəssislərin beynəlxalq konqres, konfrans və simpoziumlarda iştirakının təmin edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2017-2021
6.3.4.	Qanın bədxassəli xəstəlikləri ilə mübarizə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2017-2021
6.4. Qanın bədxassəli xəstəliklərinə dair maarifləndirilmə			
6.4.1.	Qanın bədxassəli xəstəliklərinin profilaktikası və erkən aşkarlanmasına dair populyar kitabçaların, bukletlərin, vərəqələrin, plakatların çap edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	mütəmadi
6.4.2.	Qanın bədxassəli xəstəliklərinə dair məlumatların kütləvi informasiya vasitələri ilə verilməsi	Səhiyyə Nazirliyi, kütləvi informasiya vasitələri	2017-2021